

REFERAT Plan & Byudviklingsudvalget 2022-2025 d. 24-01-2023

Mødedato   Tirsdag d. 24. januar 2023 kl. 14:00

Mødested   Mødelokale Stranden

Mødedeltagere   Henning Ravn, Karsten Degnbol, Henrik Andersen, Klaus Sandfeld, Dino Selimovic, Mussa Utto, Hans Erik Møller

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Genbehandling af besparelser inden for kollektiv trafik efter høring.....	4
Lukket: Godkendelse - underskriftsblad.....	10

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning Plan & Byudviklingsudvalget den 24-01-2023

Godkendt.

Punkt 2: Genbehandling af besparelser inden for kollektiv trafik efter høring

22/25948

Resumé

Et flertal i Byrådet besluttede den 19. december at sende Teknik & Miljø indstilling omhandlende besparelser inden for kollektiv trafik i høring hos relevante lokalråd, Ældrerådet, Handicaprådet og Ribe Handelsstandsforening med frist udløb den 15. januar 2023.

Fælles for høringssvarene er et ønske om, at der ikke gennemføres besparelser. Primært af hensyn til sårbare borgere. Herudover peges der på, at Teknik & Miljø i samarbejde med Sydtrafik bør justere ruteforløbet for Ribe bybus.

Udfordringen er imidlertid fortsat, at der mangler ca. 5,7 mio. i det kollektive driftsbudget i 2023. Teknik & Miljø har tidligere bedt Sydtrafik om at komme med forslag til besparelser på kommunens kollektive trafik, som kan gennemføres til sommer 2023 i størrelsesordenen 6 mio. kr. Besparelsesbehovet skyldes lavere passagertal og høje energipriser. Esbjerg Kommune har modtaget 1,6 mio. kr. i statslig kompensation grundet de høje energipriser.

Teknik & Miljø indstiller fortsat at nedlægge Ribe bybus samt aftenbetjening fra kl. 21 alle dage på bybuslinje 11, 12 og 13 i Esbjerg fra sommeren 2023. Forslaget medfører en besparelse på ca. 1,3 mio. kr. i 2023 (halvårs effekt) og en besparelse på ca. 2,6 mio. kr. fra 2024 og frem. Forslaget medfører et behov for at få tilført 2,8 mio. kr. finansieret af likvide midler til at dække underskuddet på det kollektive driftsbudget i 2023.

Plan & Byudviklingsudvalget skal tage stilling til, om det skal indstilles til Byrådet, at de foreslåede besparelser effektueres, og at området tilføres 2,8 mio. kr. i 2023.

Sagsfremstilling

Teknik & Miljø har på baggrund af Byrådets beslutning sendt forvaltningens indstilling i høring hos relevante lokalråd, Ældrerådet, Handicaprådet og Ribe Handelsstandsforening og modtaget høringssvar fra alle parter.

I Bilag 2 fremgår et resumé af de modtagne høringssvar fra den lukkede høring. Teknik & Miljø og Sydtrafik har behandlet de enkelte høringssvar. I Bilag 3 fremgår alle de modtagne høringssvar fra 1-11.

Fælles for høringssvarene fra den lukkede høring er, at de foreslåede besparelser ikke ønskes gennemført. Der er gennemgående temaer som omhandler hensyn til sårbare borgere, et ønske om at gøre Ribe bybus mere relevant ved at justere ruteforløbet samt en række alternative forslag til besparelser.

Hensyn til sårbare borgere

Gennemgående argumenteres der for at nedlægning af især bybussen i Ribe, vil medvirke til at ældre, handicappede og andre sårbare grupper rammes hårdt. Flextrafik opfattes som et mindre attraktivt alternativ, da det kan virke utrygt og uflexibelt sammenlignet med en fast køreplan. Endelig argumenteres der for at turister også berøres, da deres mulighed for at komme rundt begrænses. Dog vurderer både Sydtrafik og Teknik & Miljø at turisternes brug af bybussen er begrænset, da bybussen ikke kører mellem nogen turistrejsemål.

Behov for nyt ruteforløb for Ribe bybus

Flere af interessenterne nævner, at Ribe bybus bør justeres, så bussen betjener de nye boligområder fx Klostermarken, den gamle bydel og indkøbsområdet ved Moltkes Allé.

Teknik & Miljø er vidende om, at Sydtrafik har et oplæg til et andet ruteforløb for Ribe bybus inden for eller tæt på samme budgetramme.

Sydtrafiks forslag indeholder timesdrift i stedet for halvtimesdrift, og kræver at der findes plads og anlægsmidler til at anlægge en vendeplads på Moltkes Allé. Kommunen har endnu ikke undersøgt dette yderligere set i lyset af de usikre forudsætninger. Ifølge Sydtrafik vil der kunne spares 150.000 t/kr. pr. år på omlægningen, hvilket dog ikke vurderes at være en tilstrækkelig besparelse i forhold til behovet.

Forslag til alternative løsninger

Høringssvarene fra den lukket høring indeholder nogle bud på at finde besparelser. Der peges på at justere frekvensen på aftenkørslen til timesdrift og at skifte bybussen i Ribe til en mindre bus. Sydtrafik vurderer at et skift til en mindre handicapvenlig bybus i Ribe vil imødekomme behovet, men er hæftet med en række økonomiske usikkerheder. Endelig indeholder nogle af høringssvarene ønsker til udvidet kørsel, så bybussen i Ribe også omfatter turistdestinationer og overnatningsmuligheder i og omkring Ribe.

Økonomisk udfordret driftsbudget

Udfordringen er at der mangler ca. 5,7 mio. i det kollektive driftsbudget. Teknik & Miljø har tidligere bedt Sydtrafik om at komme med forslag til besparelser på kommunens kollektive trafik, som kan gennemføres til sommer 2023 i størrelsesordenen 6 mio. kr. Besparelsesbehovet skyldes lavere passagertal som følge af Covid-19 og høje energipriser.

Regeringen har på landsplan afsat 125 mio. kr. til kompensation til kommunerne for de manglende passagerindtægter i 2022, mens Transportministeren d. 1. oktober 2022 meddelte, at regeringen har afsat yderligere 140 mio. kr. på landsplan i 2023 som kompensation for de stigende energipriser. Esbjerg Kommune har modtaget 1,6 mio. kr. i kompensation.

Udfordringen med lavere passagertal som følge af Covid-19 er aftagende. I 3. kvartal i 2022 ligger passagertallet på indeks 89 i forhold til 3. kvartal 2019 (før Covid-19). Sydtrafik forventer, at passagertallet i 2023 når indeks 95 i forhold til før Covid-19.

Ligeledes er de nuværende energipriser faldende. Gasprisen er faldet 60 % siden august 2022, hvor prisen var højest. Det har en afsmittende effekt på de gennemsnitlige elpriser, hvilket er positivt for Esbjerg Kommune, da bybusserne kører på el.

Derfor anbefaler Sydtrafik, at Esbjerg Kommune så vidt muligt undlader at gennemføre større varige besparelser på den kollektive trafik. Pt. overvejes kun besparelser til sommeren 2023 i 4 af de 11 kommuner, som Sydtrafik betjener. De øvrige kommuner har meldt, at de fastholder serviceniveauet.

Teknik & Miljø vurderer imidlertid fortsat, at der er behov for at gennemføre delvise besparelser på den kollektive trafik for at sikre et stabilt budget – også efter 2023. Der er fortsat mange usikkerheder forbundet med prisindekset og passagergrundlaget. Herudover vurderes, at Sydtrafiks forslag til besparelser giver anledning til kritisk at vurdere, hvorvidt der er passagergrundlag for den fortsatte kørsel på ruterne, herunder hvorvidt midlerne kan bruges bedre andre steder.

Prioriteret liste over besparelsesforslag

Sydtrafik har opstillet 1-5 besparelsesforslag i prioriteret rækkefølge. Forslagene er prioriteret efter en vurdering af, hvor mange passagerer der berøres, kompleksiteten af at fjerne kørslen i forhold til den øvrige betjening, og de nuværende servicekriterier samt konsekvensen for de berørte passagerer. I Bilag 1 "Besparelsesforslag i Esbjerg Kommune" kan læses nærmere om alle forslagene.

	Ændring	Besparelses- potentiale pr. år	Berørte pass. pr. uge	Kontrakt
1	Nedlæggelse af Ribe Bybus	1,57 mio. kr.	229,9	Lokal
2a	Nedlæggelse af linje 11/12/13 alle dage efter kl. 21	1,02 mio. kr.	74,0	Bybus
2b	Nedlæggelse af linje 11/12/13 alle dage efter kl. 18	2,66 mio. kr.	244,0	Bybus
2c	Nedlæggelse af linje 11/12/13 i weekenden	2,69 mio. kr.	187,4	Bybus
2d	Nedlæggelse af linje 11/12/13 hverdage efter kl. 18 samt hele weekenden	3,76 mio. kr.	431,4	Bybus
3a	Nedlæggelse af linje 16 alle dage efter kl. 21	0,32 mio. kr.	30,0	Bybus
3b	Nedlæggelse af linje 16 alle dage efter kl. 18	0,71 mio. kr.	83,0	Bybus
3c	Nedlæggelse af linje 16 i weekenden	0,65 mio. kr.	41,9	Bybus
3d	Nedlæggelse af linje 16 hverdage efter kl. 18 samt hele weekenden	0,93 mio. kr.	124,9	Bybus
4	Nedlæggelse af aftenture på linje 8C	1,12 mio. kr.	87,7	Lokal
5	Nedlæggelse af rute 248	2,29-3,39 mio. kr.	594,1	Lokal

Forslag til besparelser

Forslag 1: Ribe bybus

Teknik & Miljø anbefaler fortsat i overensstemmelse med Sydtrafiks prioritering at nedlægge Ribe bybus. Ribe bybus har i dag halvtimesdrift og har 20 daglige afgang mellem kl. 7.15 og 17.11 og 7 afgang på en lørdag. Sydtrafik oplyser, at passagertallet i Ribe bybus er lavt. På skoledage er der i gennemsnit 7,7 passagerer på den travleste morgentur, mens passagertallet resten af dagen ligger mellem 0,8 og 4 i gennemsnit pr. afgang. I ferier og lørdage er passagertallet i gennemsnit 0,1 til 0,8 pr. afgang.

Ifølge Sydtrafik er Ribe bybus det mindste bybusnet i Sydtrafiks område. Til sammenligning blev Vejen bybus nedlagt pr. sommeren 2021 på trods af, at den betjente en større by og havde højere passagertal. I alt vil der kunne spares 0,78 mio. kr. i 2023 ved at nedlægge Ribe bybus og 1,57 mio. kr. varig besparelse.

Konsekvensen for passagerne vil som udgangspunkt være, at de må benytte Flextrafik, som er åbent for alle, og som bl.a. kan benyttes internt i hele Ribe by. Dette kan medføre en øget udgift til Flextrafik, men den forventes at være minimal. Sydtrafik begrundet vurderingen ud fra erfaringer fra nedlæggelsen af Vejen bybus.

Forslag 2a: Aftenbetjening nedlægges på linje 11/12/13

Teknik & Miljø anbefaler fortsat i overensstemmelse med Sydtrafiks prioritering at nedlægge aftenbetjeningen på linje 11/12/13 alle dage efter kl. 21. Bybuslinjerne er alle supplerende bybuslinjer i Esbjerg. Det vil sige, at de betjener de områder, der har langt til nærmeste højfrekvente stambuslinje, især periferien omkring Sædding og Gjesing. Derudover udgør linjerne betjening af Fanøfærgerne med tre afgang/ankomster i timen, mens linje 11 yderligere udgør den eneste betjening af havnen og Esbjerg Brygge. I dagtimerne udgør linjerne en væsentlig del af betjening af henholdsvis Grådybet og Niels Bohrs Vej.

Alle tre linjer hænger sammen vognløbsmæssigt, så det er ikke muligt at nedlægge kørslen på én af linjerne. Passagertallet på de berørte afgang ligger i gennemsnit på 0,1 til 2,5 pr. afgang. Konsekvensen for passagerne er, at de enten skal gå længere eller tage en tidligere afgang hjem. Nedlæggelse af afgang alle dage efter kl. 21 medfører en besparelse på 1,02 mio. kr. om året.

Da besparelserne først kan træde i kraft i sommeren 2023 med udgangspunkt i de to forslag, vil der være tale om en delvis besparelse på ca. 1,3 mio. kr. i 2023 og en varig besparelse på 2,59 mio. kr. 2024. Forslaget omhandlende nedlæggelse af bybuslinje 11/12/13 vil medføre, at der afviges fra kommunens besluttede servicekriterier, da en del borgere vil få over 400 meter til nærmeste busstoppested målt i luftlinje.

Esbjerg Kommune har modtaget 1,6 mio. kr. fra staten for kompensation for de høje energipriser til budget 2023. Derfor vil forslaget medføre et behov for at få tilført 2,8 mio. kr. til at dække underskuddet på det kollektive driftsbudget i 2023.

Lovgrundlag, planer mv.

Lov om trafikkselskaber

Økonomi

Jf. indstilling:

I 2023 mangler der ca. 5,7 mio. kr. i det kollektive driftsbudget. Det indstilles at gennemføre delvise besparelser ved at nedlægge Ribe bybus fra sommer 2023 og aftenbetjening fra kl. 21 alle dage på linje 11, 12 og 13. Forslaget medfører en besparelse fra sommeren 2023 på ca. 1,3 mio. kr. og en varig besparelse på ca. 2,59 mio. kr. fra sommeren 2024. Esbjerg kommune har modtaget 1,6 mio. kr. til budget 2023 grundet statslig kompensation for de høje energipriser. Hermed vil der være et behov for at tilføre 2,8 mio. kr. finansieret af likvide midler til at afdække det forventede underskud i det kollektive driftsbudget gældende for 2023.

Alternativ A:

I 2023 mangler der 5,7 mio. kr. i det kollektive driftsbudget. Esbjerg Kommune har modtaget 1,6 mio. kr. i statslig kompensation grundet de høje energipriser. For at undgå serviceforringelser tilføres 4,1 mio. kr. til 2023 budgettet finansieret af likvide midler.

Alternativ B:

Der gennemføres serviceforringelser i en størrelsesorden, som resulterer i, at der ikke er varige udfordringer med det kollektive driftsbudget fra 2023 og frem.

Besparelsesforslag 1, 2d, 3b og 5 gennemføres i forbindelse med køreplansskiftet i sommeren 2023. Besparelserne vil medføre, at der med udgangspunkt i et underskud på 5,7 mio. kr. på det kollektive driftsbudget i 2023, vil kunne spares 4,16 mio. kr. Medregnet den statslige kompensation på 1,6 mio. kr. vil underskuddet blive imødegået med i alt ca. 5,76 mio. kr., hvorfor det vurderes, at der ikke er behov for at finde finansiering anden steds.

Ved at gennemføre besparelsesforslag 1, 2d, 3b og 5 vil der i 2024 være sparet 8,32 mio. kr., da der vil være tale om en helårlig besparelse på det kollektive driftsbudget.

Kompetencer

Plan & Byudviklingsudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Planmæssige konsekvenser

Esbjerg Kommunes DK2020 klimaplan – Esbjerg Kommunes vej mod CO₂-neutralitet har en målsætning om at øge antallet af brugere, som anvender den kollektive trafik med 20 % inden 2030.

Høring

Der er foretaget en høring vedrørende de foreslåede besparelser inden for kollektiv trafik hos relevante lokalråd (Ribe lokalråd Midt, Gjesing lokalråd og Sædding-Fovrfeld lokalråd) samt Ældrerådet, Handicaprådet og Ribe Handelsstandsforening. Der er yderligere modtaget en række høringssvar. Se Bilag 3.

Vurdering herunder alternativer

Alternativ A:

Der gennemføres ingen serviceforringelser. Esbjerg Kommune har modtaget 1,6 mio. kr. i statslig kompensation grundet de høje energipriser, og de resterende 4,1 mio. kr. bliver tilført det kollektive driftsbudget finansieret af likvide midler. Sydtrafik vil i samarbejde med Teknik & Miljø på baggrund af høringssvarene evaluere Ribe bybus og præsentere oplæg til køreplansændringer i 2023. Formålet med evalueringen er at kunne foretage justeringer inden sommeren 2024.

Alternativ B:

Der gennemføres serviceforringelser på den kollektive trafik, så der ikke er varige udfordringer med det kollektive driftsbudget.

Følgende besparelsesforslag gennemføres:

Besparelsesforslag 1, Ribe bybus nedlægges. Forslaget medfører en besparelse fra sommeren 2023 på ca. 1,3 mio. kr. og en varig besparelse på 2,59 mio. kr. fra sommeren 2024

Besparelsesforslag 2d, betjening på linje 11/12/13 hverdage efter kl. 18 samt hele weekenden nedlægges. Forslaget medfører en besparelse fra sommeren 2023 på ca. 1,88 mio. kr. og en varig besparelse på 3,76 mio. kr. i 2024.

Besparelsesforslag 3b, betjening på linje 16 nedlægges alle dage efter kl. 18. Forslaget vil medføre en besparelse fra sommeren 2023 på 0,35 mio. kr. og en varig besparelse i 2024 på 0,71 mio. kr.

Besparelsesforslag 5, rute 248 nedlægges. Forslaget medfører en besparelse fra sommeren 2023 på ca. 1,14-1,69 mio. kr. og en varig besparelse i 2024 på ca. 2,29-3,39 mio. kr.

Besparelserne vil medføre, at der med udgangspunkt i et underskud på ca. 5,7 mio. kr. på det kollektive driftsbudget i 2023 vil kunne spares ca. 4,16 mio. kr.

Medregnet den statslige kompensation på 1,6 mio. kr., som kommunen har modtaget, vil underskuddet som minimum blive imødegået med ca. 5,76 mio. kr.

Ved at gennemføre besparelsesforslag 1, 2d, 3b og 5 vil der i 2024 være sparet 8,32 mio. kr. på det kollektive driftsbudget, da der vil være tale om en helårlig besparelse, hvorfor der ikke forventes at være budgetmæssige udfordringer fremadrettet.

De kommunale servicekriterier for den kollektive trafik vil på buslinje 2d og 3b afvige på disse buslinjer, da borgerne vil have længere end 400 meter til nærmeste buslinje målt i luftlinje.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at fra køreplansskiftet sommer 2023 nedlægges Ribe bybus samt aftenbetjening fra kl. 21 alle dage på linje 11, 12 og 13. Der tilføres 2,8 mio. kr. finansieret af likvide midler til at dække det resterende forventet underskud på det kollektive driftsbudget i 2023

Beslutning Plan & Byudviklingsudvalget den 24-01-2023

For forvaltningens indstilling stemte liste C og V (5)

Imod forvaltningens indstilling stemte liste A (2)

Godkendt, idet forvaltningen afdækker med Destination Vadehavskysten og Sydtrafik, behovet for kollektiv transport i sommerperioden til primære turistdestinationer i området omkring Ribe med henblik på evt. igangsættelse af et forsøg.

Mindretalsudtalelse fra liste A:

Socialdemokratiet støtter ikke serviceforringelser på den kollektive trafik, men afventer den evaluering der er i gang.

Vi er dermed enige i Sydtrafiks henstilling og i høringssvar, samt de 243 underskrifter, der er indkommet i høringsperioden.

Serviceforringelserne går ud over Esbjerg Strand, lystbådehavnen, det nye maritime center og Fanøfærgen samt en del borgere vil få længere til nærmeste busstoppested, især i periferien omkring Sædding og Gjesing, og at bybussen i Ribe helt nedlægges.

Bilag

Bilag 1- Besparelsesforslag til Esbjerg Kommune - oktober 2022

Bilag 2 - Behandling af høringssvar

Bilag 3 - Katalog over høringssvar

Punkt 3: Lukket: Godkendelse - underskriftsblad